

1985/86:56

Prot. 1985/86:56
10 januari 1986

Fredagen den 10 januari

Kl. 11.00

Välkomstord

*Överlämnande av
budgetpropositionen*

*Överlämnande av
kommittéberättelsen*

1 § Välkomstord

Anf. 1 TALMANNEN:

Ärade kammarledamöter! Jag ber att få hälsa er hjärtligt välkomna till det fortsatta arbetet under 1985/86 års riksmöte.

2 § Överlämnande av budgetpropositionen

Finansminister KJELL-OLOF FELDT avlämnade regeringens proposition 1985/86:100 med förslag till statsbudget för budgetåret 1986/87 och yttrade

Anf. 2:

Herr talman! Härmed ber jag att få överlämna regeringens förslag till statsbudget för budgetåret 1986/87.

3 § Överlämnande av kommittéberättelsen

Justitieminister STEN WICKBOM avlämnade regeringens skrivelse 1985/86:103, med redogörelse för verksamheten inom de kommittéer som hade tillsatts efter beslut av regeringen, och anförde

Anf. 3:

Herr talman! Jag ber att till riksdagen få överlämna 1986 års kommittéberättelse.

4 § Justerades protokollen för den 11, 12, 13, 16, 17 och 18 december 1985.

5 § Upplästes följande inkomna skrivelse:

Till riksdagen

Härmed anhåller jag att få bli befriad från riksdagsuppdraget fr. o. m. den 10 januari 1986.

Ramvik den 6 januari 1986

Thorbjörn Fälldin

Denna framställning bifölls av kammaren.

Prot. 1985/86:56
10 januari 1986

Tidsplan m. m.

Proposition om ändring i lagen om införande av lagen om företagshypotek

6 § Talmannen meddelade att till kammaren inkommit läkarintyg för *Allan Åkerlind*, som var sjukskriven t. o. m. den 10 februari.

Erforderlig ledighet beviljades.

Talmannen anmälde att *Ingela Gardner* (m) fr. o. m. i dag skulle tjänstgöra som ersättare för *Allan Åkerlind*.

7 § Talmannen meddelade att följande ledamöter återtagit sina platser i riksdagen:

Åke Gustavsson, Ann-Cathrine Haglund, Bo Södersten och *Nils G. Åsling* den 19 december 1985;

Grethe Lundblad den 21 december 1985.

Uppdraget som ersättare hade därigenom upphört för *Sven-Erik Alkemark, Carl-Hugo Hamilton, Leo Persson, Stina Eliasson* och *Emmanuel Morfiadakis*.

8 § Talmannen anmälde att *Leo Persson* (s) fr. o. m. den 19 december 1985 tjänstgjorde som ersättare för *Kjell-Olof Feldt* under tid denne är statsråd.

9 § Tidsplan m. m.

Anf. 4 TALMANNEN:

Till kammarens ledamöter har utdelats en preliminär plan för kammarens sammanträden under tiden den 10 januari–den 21 mars. Denna plan överensstämmer med tidigare lämnat förhandsmeddelande.

Jag vill erinra om att till kammarens ledamöter utdelats bl. a. en förteckning över propositioner avsedda att avlämnas under våren 1986 och meddelanden om riksdagens arbete m. m.

10 § Bordlades

Proposition och skrivelse

1985/86:100 Förslag till statsbudget för budgetåret 1986/87

1985/86:103 1986 års kommittéberättelse

11 § Proposition om ändring i lagen om införande av lagen om företagshypotek

Anf. 5 TALMANNEN:

Till kammaren har överlämnats proposition 1985/86:77 om ändring i lagen om införande av lagen om företagshypotek. I denna proposition föreslår regeringen att motionstiden förkortas till en dag.

Kammaren biföll förslaget att tiden för avlämnande av motioner med anledning av denna proposition skulle förkortas till en dag och – med hänsyn även till mellankommande helg – utgå måndagen den 13 januari kl. 17.00.

Kammaren beslöt vidare att omedelbart hänvisa propositionen till utskott.

Propositionen hänvisades till lagutskottet.

12 § Anmäldes och bordlades

Propositionerna och skrivelserna

1985/86:71 Höjning av Sveriges kapitalinsats i Världsbanken (IBRD)

1985/86:72 Redogörelse för en av riksdagen begärd översyn av bokföringslagen (1976:125)

1985/86:73 Ökat förtroendemannainflytande i försäkringskassorna, m. m.

1985/86:74 Jordbruksforskning, m. m.

1985/86:76 Forskning rörande skog och miljö

1985/86:78 Beskattningen vid avyttring av tillgångar som förvärvats genom utdelning

1985/86:101 Förslag om tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1985/86

13 § Anmäldes och bordlades

Förslag

1985/86:13 Riksdagens förvaltningskontors förslag om anslag på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1985/86

14 § Anmäldes och bordlades

Motion

1985/86:251 av *Elisabeth Fleetwood* och *Sonja Rembo*

Ändrat huvudmannaskap för tandvården vid universitetet i Umeå (prop. 1985/86:68)

15 § Meddelande om interpellationer

Meddelades att följande interpellationer framställts

den 8 januari

1985/86:97 av *Margareta Gard* (m) till statsrådet Ingvar Carlsson om gruvbrytning i Garpenberg:

Regeringen har som slutlig instans lämnat Boliden Mineral Aktiebolag tillstånd, enligt 6 § andra stycket i miljöskyddslagen, att anlägga och driva Dammsjögruvan i Garpenberg.

Förutsättning för gruvbrytning är dock att Boliden Mineral vidtar miljöåtgärder för tidigare gruvbrytning motsvarande 50 milj. kr. samt att Hedemora kommun utger 9,5 milj. kr. för anläggningar och åtgärder för fritid och rekreation i Garpenberg.

Silverfyndigheten vid Dammsjögruvan anses vara den största i Europa, och en brytning av fyndigheten är av synnerligen stor betydelse för orten då sysselsättningen för 600 personer tryggas under 25 år.

Boliden Mineral anser att regeringens krav på miljöåtgärder motsvarar en kostnad på 110 milj. kr. och att man uppnår en mycket liten miljöeffekt med föreskrivna åtgärder. Projektet anses inte kunna bära dessa stora kostnader, och igångsättningen skjuts på framtiden.

Rop efter arbetstillfällen i Bergslagen saknas inte. Tidningsrubriker som "Bergslagen förblöder" och "Bergslagen behöver ett Uddevallapakett" förekommer allt som oftast.

Mot denna bakgrund är det förvånande att regeringen ålägger Boliden så långtgående krav att 600 arbetstillfällen under 25 år äventyras. Att pågående verksamhet skall utföras med sådana hänsyn att minsta möjliga miljöförstöring åstadkoms är förstäeligt. Det kan däremot ifrågasättas om Boliden Mineral i Garpenberg ensamt kan göras ansvarigt för den gruvdrift som förekommit tidigare och som hanterats efter de lagar som då gällde.

Samtidigt som regeringen kräver långtgående miljöåtgärder för tidigare gruvbrytning i Garpenberg framstår det som förbryllande att miljön vid andra äldre gruvor förklaras som kulturminnen och därmed inte får röras.

Farhågor för den framtida malmprospekteringen har framförts. Det anses att regeringsbeslutet angående Dammsjögruvan kommer att lägga en förlamande hand över den framtida malmprospekteringen i anslutning till tidigare gruvbrytning.

Med hänvisning till vad som ovan anförts vill jag till statsrådet Ingvar Carlsson ställa följande frågor:

1. Anser statsrådet att arbetsmarknaden i Bergslagen är sådan att gruvbrytningen i Garpenberg kan undvaras?
2. Anser statsrådet att miljökraven som regeringen ställt för gruvbrytning i Garpenberg är prejudicerande och kommer att gälla även för andra gruvor?
3. Är statsrådet villig att ta upp förnyade diskussioner med Boliden Mineral Aktiebolag om ansvaret för miljön efter tidigare gruvbrytning i Garpenberg som uppenbarligen skett efter de lagar som då gällde?

den 9 januari

1985/86:98 av *Hadar Cars* (fp) till utrikesministern om åtgärder mot antisemitismen:

Den internationella terrorismen är ansvarig för ett växande antal vidrigheter. Offren för terrorismen är vanligen helt oskyldiga och helt oskyddade människor, däribland många barn.

Till de mest utsatta för terrordåd hör judar – i och utanför Israel. Vid attacken i Larnaca, kapningen av Achille Lauro, bombattentaten i Paris och

Köpenhamn och eldöverfallen mot passagerare på flygplatserna i Rom och i Wien har judar varit främsta måltavlan. Terrordåden riktas mot judar i allmänhet oberoende av dessas nationalitet. Dåden är därför också uttryck för en tilltagande antisemitism. Denna är påtaglig i många arabländer men särskilt stark i Sovjetunionen.

Även i Västeuropa har antisemitismen vädrat morgonluft. Här är det främst nationella ytterlighetspartier som "Nationella Fronten" i Frankrike och öppet nynazistiska grupper som MSI i Italien och Nordiska Rikspartiet i Sverige som satt antisemitismen i system.

Med anledning av bl. a. bombattentaten i Köpenhamn förra året mot en synagoga, en judisk matvaruaffär och några resebyråer ställde jag i oktober en fråga till justitieministern om tillräcklig åtgärd vidtagits för att förhindra liknande terroraktioner mot judar i Sverige.

Av statsrådet Sten Wickboms svar, som avgavs den 10 oktober, framgick att statsrådet då ännu inte insett skillnaden mellan judisk och israelisk. Så t. ex. uppfattade han bombattentaten i Köpenhamn såsom "riktade mot israeliska intressen". På min fråga om justitieministern, som ett väsentligt led i kampen mot den internationella terrorismen och därigenom också som ett skydd för judar och judisk egendom i Sverige, ville medverka till att regeringen framdeles uttalat tog avstånd från terroraktioner som de som inträffat i Köpenhamn, svarade statsrådet Wickbom att: "Självfallet tar regeringen i detta och andra sammanhang avstånd från den typen av aktioner. Det är ett mycket bestämt avståndstagande."

Också efter den 10 oktober har, dess värre, flera terrordåd riktade mot judar och av klar antisemitisk karaktär ägt rum. Det antisemitiska våldet har också nått Sverige. För kort tid sedan fick en judisk kvinna i Göteborg ett brev innehållande en bomb som – om hon öppnat brevet – hade dödat henne. Av tidningarna har framgått att till brevet var fogat ett meddelande undertecknat med initialerna NRP – förkortningen för Nordiska Rikspartiet. Det har vidare klargjorts att till dem som tidigare utsatts för hotelser hör Hagge Geigert.

Polisen i Göteborg har funnit skäl att varna judar i Sverige för att öppna brev och paket från okända avsändare. Mig veterligt har sådana varningar aldrig tidigare befunnits nödvändiga i vårt land.

Med anledning av de händelser som inträffat och som jag här kortfattat erinrar om ber jag att till vederbörande statsråd få framställa följande frågor:

1. Vill statsrådet redovisa regeringens uttalade avståndstaganden under tiden efter den 1 oktober 1985 med anledning av antisemitiska terrordåd riktade mot judar i och utanför Sverige?
2. På vad sätt avser regeringen att möta och motverka den tilltagande antisemitismen internationellt och i Sverige?
3. Vilka åtgärder vidtar regeringen eller avser regeringen att vidta för att judar i Sverige skall kunna leva som andra svenska medborgare utan att behöva frukta för attentat mot sig själva eller mot synagogor, judiska skolor, kulturcentra eller andra judiska egendomar och minnesmärken?

Prot. 1985/86:56
10 januari 1986

1985/86:99 av Margó Ingvardsson (vpk) till statsrådet Bengt Lindqvist om patientavgiften för besök hos distriktssköterska, m. m.:

Meddelande om frågor

Fr. o. m. 1986 införs i Stockholms läns landsting-patientavgift på 25 kr. per behandlingsbesök i hemmet eller på mottagning hos distriktssköterska/undersköterska i primärvården.

Stockholms läns landsting är hittills det enda landsting som beslutat att införa denna avgift. Diskussioner pågår dock även i andra landsting om införande av patientavgift hos distriktssköterska.

Landstingsförbundet utfärdade 1975 rekommendationer till landstingen att undanta vissa områden från patientavgifter. Distriktssjuksköterskeverksamheten var ett av dessa. Motiven för denna rekommendation var bl. a. att distriktssköterskorna är primärvårdens "yttersta tentakel" och att vårdbehövande i första hand bör styras dit. Avgifter fungerar alltid som en spärr. Antingen avstår den vårdbehövande från besök, eller också söker man läkare direkt, om man ändå måste betala för besöket hos distriktssköterskan.

Ett övergripande mål för vår hälso- och sjukvårdspolitik är att vården ges på lika villkor oberoende av bl. a. bostadsort. Med hänvisning till detta fastslog riksdagen nyligen att enhetliga vårdavgifter måste tillämpas för hela befolkningen och att de differentierade vårdavgifterna som tillämpats därmed är ett avsteg från principen om vård på lika villkor. På samma sätt måste det vara ett avsteg från principen om vård på lika villkor att man beroende på bostadsort tvingas betala för vård hos distriktssköterska. Denna avgift innebär också en uppenbar risk för att distriktssköterskans viktiga förebyggande arbete omintetgörs.

Med hänvisning till vad som anförts hemställer jag att till sjukvårdsministern få ställa följande frågor:

1. Finns det enligt regeringens mening risk för negativa konsekvenser för distriktssköterskornas arbete som primärvårdens "yttersta tentakel" i och med att patientavgift införs?
2. Avser socialministern att vidta någon åtgärd med anledning av att patientavgiften hos distriktssköterskor inte synes förenlig med principen om vård på lika villkor?

16 § Meddelande om frågor

Meddelades att följande frågor framställdes

den 9 januari

1985/86:306 av Viola Claesson (vpk) till utrikesministern om riktlinjerna för utländska örlogsbesök:

Då Göteborgs kommun i oktober besöktes av amerikanska örlogsfartyg uppfattades detta av många som en provokation, eftersom fartygen misstänktes ha kärnvapen ombord. Flottbesöket möttes också av en demonstration, med hänvisning till att Sveriges riksdag i likhet med fredsrörelsen

anslutit sig till kravet på Norden som kärnvapenfri zon.

I slutet av januari kommer eventuellt den engelska fregatten Brazen att besöka Göteborg. Kommunstyrelsen har efter förslag från kommunalrådet Sören Mannheimer (s) hävdad kommunens rätt att tacka nej till ytterligare flottbesök, såvida inte besökarna kan garantera att resp. fartyg inte är kärnvapenbärande.

Är utrikesministern beredd att acceptera kravet på sådana garantier samt att verka för generella riktlinjer beträffande utländska örlogsbesök, så att också övriga hamnar förblir kärnvapenfria?

1985/86:307 av *Ingvar Karlsson* i Bengtsfors (c) till kommunikationsministern om planerad utbyggnad i Älvsborgs län av riksvägarna 44 och 45:

I brist på medel skjuts viktiga väginvesteringar i Älvsborgs län på framtiden. Investeringarna har planerats under lång tid men får nu stå tillbaka för det hastigt påkomna motorvägsbygget i Bohuslän.

Med anledning härav vill jag fråga kommunikationsministern:

Är regeringen beredd att medverka till att planerad utbyggnad inom Älvsborgs län av riksvägarna 44 och 45 kommer att ske före igångsättning av utbyggnad av E 6 i Bohuslän?

den 10 januari

1985/86:308 av *Göthe Knutson* (m) till kommunikationsministern om skyddsåtgärder vid viss järnvägs korsning i Karlstad:

Ännu en svår olycka har inträffat vid järnvägs korsningen mellan Säterivägen och Stationsgatan på Våxnäsområdet i Karlstad. Flera dödsolyckor och andra allvarliga olyckor har genom åren inträffat vid järnvägsövergången, som saknar bommar. Vid senaste olyckan, tisdagen den 7 januari, påkördes en traktor av ett motorvagnståg, och traktörföraren blev svårt skadad.

Inom SJ är man sedan länge inställd på att förse korsningen med bommar. Förberedelser har gjorts på platsen. Men ombyggnaden har av någon anledning ytterligare försenats.

Är statsrådet beredd att skyndsamt vidta åtgärder så att denna farliga järnvägs korsning snabbt förses med bommar?

17 § Kammaren åtskildes kl. 11.05.

In fidem

SUNE K. JOHANSSON